

निष्पवन न० निष्+पू-भावे ल्युट् पत्वम् । धान्यादेर्निष्पवी-
करणे । निष्पावपट्टार्थे "निष्पवनादिफलीकरचान् भेदेन
धान्यामस्यभिनन्नादिफलीनिधानान् कल्लनम्" आत्मा-
नो० पठ्यते चर्कः ।

निष्पाद् पु० निर्गतो पादो यस्य प्रा० व० अन्वयोपः पना०
विचर्गस्य वः । निर्गतपादके तः विष्पा० अन्वये चच् ।
निष्पाद् तद्युक्ते देशादौ लि० ।

निष्पादक लि० निर्+पद-विष्-ल्युट् विचर्गस्य वः ।
निष्पादितकारके "न चार्धचिन्तने तस्य जन्तो वहायः
विस्तु कवनेन निष्पादकः" वा० द० ।

निष्पाव पु० निष्पवते तृणाद्यपनयनेन शोध्यतेऽनेन निर्+
पू-करणे चञ् पत्वम् । १। सुषादिवायौ तेन हि कवस्य-
धान्यादिकं कल्लकरादिभूयं करोति । कर्मणि चञ् ।
२। कल्लकरे (कानडा) शराजभावे (वरवटी) श्वेतशि-
खीधान्ते ५। निर्विकले लि० मेदि० । भावे चञ् ।
३। धान्यादीनां विस्तृणीकरणे अवरः । "गौरवित्वा त
निष्पावान् जावते स्वरुगोवहः" मार्क० पु० १५।
वहावां वन् । चेतश्चिन्त्यां राजनि० "निष्पावो मधुरो
हृषी विपाकेऽहो सुखः वरः । कषायस्तत्प्रपिता-
कपूजसातविचरुवन् । विदाह्युप्रविनक्षेद्योपहृत् यत्तु-
नाशन" भावप्र० । ततः विष्पा० अन्वये चच् ।
निष्पाव विस्तृणीकरचयुक्ते धान्यादौ लि० गौरा-
लीवः । निष्पावी चिन्तीभेदे स्त्री राजनि० ।

निष्पावक लि० निर्गतः पुष्पाको वतः प्रा० व० पत्वम् ।
१। पुष्पाकरहिते धान्यादौ (कागडा) तस्य धान्यकरहिते
चर्चनिष्पां २। जैनभेदे पु० जैन० ।

निष्पे पु० निर्+पिब-वञ् । १। निष्पेडने २। निषर्षणे ३। चर्चने
"नाराचक्षेपणीयास्तुनिष्पेडोत्पतितानवम्" रघुः । तस्यै
प्रभवति बन्तापादि० ठञ् । नैषेपिक निष्पेवस्य-
त्वादके । अभावे अञ् ४। मेघनाभावे अञ् । निरुद्धा०
अन्तोदात्ततास्य भावे ल्युट् । निष्पेवचनयत्न न० ।

निष्पेक्य लि० निर्गतः प्रकम्पो यस्य प्रा० व० पत्वम् । १। प्रक-
ट्टक्यभूय लयोदयमन्तरादे २। चर्चविभेदे पु० । तदुप-
क्रमे "निष्पेक्यस्तपालेयो निर्गोहः काचप्रसया ।
सुतपाचैव वासिष्ठः वस्रैते त मर्कटवः" हरिवं० ७७।

निष्पेतिभ लि० निर्गतः प्रतिभावाः निरा० त० पत्वम् ।
। मत्ते चक्षे २। प्रागल्भ्यरहिते च जटाव० "चौपाकाराव
काराव सुप्रनिष्पेतिमाव च" हरिवं० ८१।

निष्पेत्तुह लि० निर्गतः प्रसूहो यस्य प्रा० व० पत्वम् ।
निर्विघ्ने निरुपघर्णे "निष्पेत्तुहसुपाकके भगवतः
कौमोदकीवृत्तयः" सरारिणाटकम् ।

निष्पेभ लि० निर्गता प्रभास्य प्रा० व० पत्वम् । १। शिप्रिभूय-
अवरः । "निष्पेभश्च रिपराव भूयताम्" रघुः । २।
नवभेदे पु० । "निष्पेभः सुप्रभवैव तस्यै च निरुद्धः"
हरिवं० २६१। ३। शानादानवोक्तौ ।

निष्पेयोजन लि० निर्गतं प्रयोजनस्य प्रा० व० पत्वम् ।
प्रयोजनशब्दे "गुरुवाचस्पदेयो हि निष्पेयोजनतां प्रजे-
प्रायत० "निरानन्दं निराकादं निष्पेयोजनमावतम्"
हरिवं० ७०।

निष्पेवाय न० प्रकषे च वयति अनेन प्र+वे-ल्युटो करणे
ल्युट् प्रवाचं तन्वययनवाधनद्वयं निर्गतं प्रवाचात्
निरा० त० । नवाम्बरे हारा० ।

निष्पेवाणि लि० प्रोयन्तेऽस्यामनया वा प्र+वे-ल्युटो करणे
ल्युट् कोप् प्रवाची तन्ववाययकावा निर्गतः प्रवाचताः
निरा० व० मौचत्वेन लुङ् पत्वम् । नवाम्बरे अभिनवे
(तातकाटा) ववने अवरः ।

निष्पाय लि० निर्गतः प्रायः तज्जन्योष्णावादिर्वह्य प्रा० व०
पत्वम् । श्रावप्रश्नवादिभूय "ग्लानिनिष्पायताकल्पका-
य्याहृतवृतादिकत्" वा० द० । "वस्तुनिष्ठविवाभादि
निष्पायवृत्तयः" (वचम्) हरिवं० ३६।

निष्पल लि० निर्गतं फलं यस्मात् प्रा० व० पत्वम् । १। फलरहिते
"अवगम्य कथीकृतं वपुः प्रियवन्तोदाव निष्पलोटयः"
कुमा० । फलशून्ये धान्यकाण्डे २। पचाये (नाडा) पु०
अवरः । ३। शिवतात्पर्यायां स्त्रियां स्त्री गौरा० लीव ।
निष्पली विनतरजस्त्रायां स्त्रियां स्त्री शब्दरत्ना० ।

निष्पेन लि० निर्गतं फेनं यस्य प्रा० व० पत्वम् । फेनरहिते
उपरतफेने "वत् काष्णपानं निषेनं निष्पेनं १। नमेवं
वत्" सुश्रुतः । यत्ते विषगोपध्यानीयौ

निष्पे(स्य)न्द पु० नि+स्यन्द-भावे चञ् वा पत्वम् । करणे
जवादेः अयं प्रवये "हिमनिष्पेन्धीतवम्" । अच् ।
२। निष्पेन्दुक्ते लि० ।

निष्पूत लि० नि+विह-ल्ल छट् पत्वम् । नितान्तवर्जिते
निष्पूतलि लि० निर्गतः सन्धिः सन्धानं यस्य प्रा० व० लुङ् वा
पत्वम् छुत्तव । सन्धिरहिते ।

निष्पुम अञ् । निर्गता ववा यस्य तिष्ठपु० अञ्जवी-
पत्वत्वे । वत्सरातीते ।